

**ТИЖНЕВИЙ МОДУЛЬ**  
**з інтегрованого курсу «Українська мова»**  
**(3 клас)**

© Ірина Старагіна, Аліна Ткаченко, Людмила Гуменюк, Оксана Волошенко, Ольга Романюк, 2019 – 2020

© НУШ-2 Авторський колектив під керівництвом Романа Шияна

№ з/п	Дата	Проблемне запитання/ Тема	Орієнтовні види діяльності	Ресурси/Джерела
<p><b>Тиждень 20 (03.02-07.02)</b></p> <p><b>Змістові лінії та пропонований зміст</b></p> <p><b>Взаємодіємо усно.</b> Уявлення про ситуацію міжособистісного спілкування (умови, учасники, мета). Позиція мовця (категоричність чи невпевненість; дотримання мовленнєвого етикету чи порушення етикетних норм).</p> <p><b>Взаємодіємо письмово.</b> Адресат, мета, ситуація. Орфограми, пунктограми, правила слововживання та словозміни (у межах вивченого). Словники як довідкове джерело зі слововживання та правопису (тлумачний, орфографічний). Редагування рукописного та електронного тексту.</p> <p><b>Читаємо.</b> Мета читання (розважитися, отримати інформацію, зрозуміти, переконатися тощо). <i>Науково-популярні тексти.</i> Мета, тема, головна думка.</p> <p><b>Досліджуємо мовлення.</b> Позначення звука [й] у різних позиціях. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Уявлення про способи словотворення. Складні слова. Синоніми. Уявлення про власне українські слова та слова, запозичені з інших мов. Словник іншомовних слів.</p> <p><b>Досліджуємо медіа.</b> Мета і цільова аудиторія. Зіставлення інформації з різних джерел. Правда і неправда інформація. Засоби масової інформації: телебачення. Види телевізійних програм (новинні, розважальні, ток-шоу, ігрові, спортивні, просвітницькі, дитячі). Мультфільм. Елементи форми (рухомі образи, звукові засоби).</p> <p><b>Театралізуємо.</b> Словесні і несловесні засоби для створення образу персонажа на сцені.</p> <p><b>Примітка:</b>  Завдання, спрямовані на формування та відпрацювання умінь та навичок (графічних, орфографічних, орфоепічних тощо), учитель може добирати додатково, враховуючи індивідуальні особливості учнів.  У доборі тематики текстів враховується поточна тема інтегрованого курсу «Я досліджую світ» – <b>Світневидимий</b> (лютий).</p>				
1.		Чи є в слові щось невидиме?	<p><b>Робота в групах: тлумачення лексичного значення слова(Додаток 1)</b></p> <p>- (перед початком роботи) Що робить слово видимим? Завдяки чого ми бачимо слова і можемо їх прочитати? (<i>Слова записуються буквами. Букви роблять слова видимими.</i>)</p> <p>- Розгляньте хмару слів. Випишіть слова у два стовпчики: у перший запишіть ті слова, значення яких ви можете пояснити одне одному,</p>	

а в другий запишіть ті слова, значення яких ніхто з вас не зміг пояснити.

### **Презентація результатів групової роботи**

**Важливо!** Під час перевірки робіт груп, коли учні розказують, як слова розподілилися по стовпчиках, учитель/ка запитує дітей про те, чому так сталося, що вони змогли прочитати і записати всі слова з хмари, але пояснили значення лише частини цих слів. Висновок, який можуть зробити діти, значення слова – це те, що є невидимим у слові. Саме тому тлумачні словники для малечі з іноземної мови, наприклад, замість словесного тлумачення надають малюнок поряд з назвою. Учитель пропонує розглянути малюнки (**Додаток 2**) та поміркувати, де зображена *молекула*, де зображений *кристал*, а де зображений *атом*. Після дитячих спроб учитель/ка допомагає дітям знайти відповідні малюнки.

### **Передбачення змісту тексту на ключовими словами. Уявлення про відмінності між художнім твором та науково-популярним текстом**

- Про що може йтися у тексті, у якому вживаються слова з хмари?
- Цей текст, на вашу думку, є науково-популярним чи художнім?
- Слова, подані у хмарі, на вашу думку власно

		<p>українські чи запозичені з інших мов?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Чи знаєте ви, що є словник іншомовних слів?</li> <li>- Що має бути в художньому тексті? (<i>Сюжет, персонажі.</i>) А в науково-популярному? (<i>Опис спостережень чи експериментів та отриманих результатів.</i>)</li> </ul> <p><b>Виразне читання/слухання першої частини тексту Юлі Смаль «Хімія і їжа» (с. 179). Робота з лексичним значенням слова. Синоніми</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Це художній чи науково-популярний текст? Доведіть свою думку.</li> <li>- Чому, на вашу думку, авторка починає текст із запитання?</li> <li>- Чи погоджуєтеся ви з тим, що всі ви – хіміки – експериментатори?</li> <li>- Кого авторка вважає першим справжнім хіміком?</li> <li>- Який синонім у тексті використаний до слова куховарство? (<i>Куліна́рія.</i>)</li> <li>- Для чого авторці знадобилися слова <i>атом</i>, <i>молекула</i> та <i>кристал</i> у тексті про куховарство? Прочитайте тлумачення цих слів на с. 179. Що для вас краще допомогло з'ясувати значення цих слів – малюнки чи даний опис?</li> <li>- Як ви розумієте слова «хімічне перетворення»?</li> </ul> <p><b>Робота в парі: виокремлення з прочитаного певної інформації</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Знайдіть на с. 179 та выпишіть назви страв та продуктів харчування. Записуйте у формі називного відмінка. (<i>Яйце, м'ясо, картопля, суп,</i></li> </ul>	<p>Хрестоматія 3-4 кл., Юля Смаль, «Хімія і їжа», с. 179</p>
--	--	--	--

			<p><i>молоко, узвар, хліб.)</i></p> <p><b>Створення власного висловлення «Як я одного разу куховарив/ла». Перевірка орфограм. Редагування тексту</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Пригадайте, чи було вже таке, щоб ви щось готували самостійно (яєчню, кашу тощо) та розкажіть, як перетворювалися продукти харчування в процесі приготування страви.</li> <li>- Обміняйтеся текстами та прочитайте.</li> <li>- Обговоріть, що вам сподобалося в текстах один одного</li> <li>- Поміркуйте, чи варто вам уточнити щось в своєму тексті. Відредагуйте власний текст.</li> </ul>	
2	Чи варто довіряти почутому або побаченому?	<p><b>Виразне читання/слухання другої частини оповідання Юлі Смалі «Хімія і їжа» (с.180 -181). Обговорення первинного сприйняття тексту</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Як науковці допомагають покращувати кулінарію? (Дослідили, як правильно консервувати овочі, як використовувати рослинний цукор, як робити бульйонні кубики, молочні суміші для немовлят тощо)</li> <li>- Як ви розумієте слова «хімічна реакція», «хімічний процес»?</li> <li>- Для чого авторка використовує в тексті слова <i>денатурація, колоїдний</i>? Прочитайте значення цих слів у тлумачному словнику на с. 180-181.</li> <li>- Як ви думаєте, для чого авторка написала цей текст?</li> </ul> <p><b>Робота в групі: рольова гра</b></p>	Хрестоматія 3-4 кл., Юлі Смалі, «Хімія і їжа», с. 180-181	

			<p><b>«Репортер/репортерка»</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Чи знаєте ви, хто такий репортер/репортерка? (<i>Співробітник газети, радіо, телебачення і т. ін., який пише репортажі про факти повсякденного життя.</i>)</li> <li>- Що таке репортаж? (<i>Розповідь про поточні події, що транслюється по радіо і телебаченню.</i>)</li> <li>- Чи варто довіряти репортерам? Як пересвідчитися, що репортаж правдивий?</li> <li>- Як поводить себе репортер? Впевнено чи невпевнено? Говорить, правильно наголошуючи слова чи з помилками?</li> <li>- Уявіть, що ви робите репортаж про видатних хіміків для науково-популярної передачі. Об'єднайтеся в групу та розподіліть ролі: хто буде репортером, хто буде знімальною групою. Підготуйте на основі уривка з тексту Юлії Смалі (перші два абзаци на с. 180) короткий репортаж.</li> </ul>	
3.		<p>Чи варто довіряти почутому або побаченому? (Продовження.)</p>	<p><b>Робота в парі: визначення звукового складу слова</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Запишіть слова, які трапилися в тексті: <i>Хімія, бульйон, м'ясо, яйце, їжа, кулінарія, олія, варіння.</i></li> <li>- Поміркуйте, у яких з цих слів звуків менше, ніж букв. Підкресліть ці слова.</li> <li>- Який звук трапився в усіх записаних словах, крім слова варіння?</li> <li>- Як звук [й] позначений в цих словах?</li> </ul>	

			<p><b>Перегляд мультфільму «Як українці борщ винайшли».Правдива та неправдива інформація. Роль вигуків у мультфільмі</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Коли і де відбуваються події, описані у мультфільмі? (IX ст. у Київській Русі)</li> <li>- Що придумав князь, щоб об'єднати всі князівства Київської Русі?</li> <li>- Яка пригода трапилася з чоловіком, який віз буряки?</li> <li>- Як ви думаєте, чи можна вважати цю історію правдивою? Як пересвідчитися, що історія правдива?</li> <li>-Хто веде оповідь?</li> <li>- Яка роль вигуків окремих персонажів? (<i>Вигуки передають емоції персонажів.</i>)</li> <li>- Які емоції у персонажів, коли вони говорять: «Од вашого перцю очі вилазять!»; «А вашою цибулею тхне на весь Київ»?</li> <li>- Які звуки «говорять» про те, що між персонажами виникає суперечка? (<i>Сміх.</i>)</li> <li>- Що, на вашу думку, означає фраза <i>слиною давитися</i>?</li> </ul> <p><b>Повторний перегляд мультфільму «Як українці борщ винайшли»</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- (<i>перед переглядом</i>)Пригадайте, які є елементи сюжету.</li> <li>- Перегляньте мультфільм ще раз та поміркуйте: (запис на дошці) <ul style="list-style-type: none"> <li>1) Яка подія стала зав'язкою, тобто початком усіх наступних подій?</li> </ul> </li> </ul>	<p>Як українці борщ винайшли. 1 серія «Книга-мандрівка. Україна»</p> <p><a href="https://www.youtube.com/watch?v=EDjJ5BTR0oY">https://www.youtube.com/watch?v=EDjJ5BTR0oY</a></p>
--	--	--	--	---

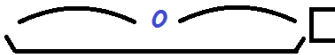
			<p>2) Що стало найнапруженішим моментом?</p> <p>3) Що стало розв'язкою ?</p> <p>Д.з. Знайдіть в енциклопедії або інтернеті історію винайдення якогось продукту харчування або страви. Підготуйтеся до представлення у класі.</p>	
4.	Чи варто довіряти почутому або побаченому? (Продовження.)	<p><b>Розповідь про винайдення продуктів харчування/страв</b></p> <p><b>Групова робота «Виготовляємо буряковий квас» (Додаток 3)</b></p> <p>- Письменниця Юлія Смаль вважає: «Приготування їжі – перший хімічний процес, хімія, магія, вчинена людиною для свого подальшого розвитку».</p> <p>- Перед вами декілька предметів, щоб вчинити цей магічний процес. Розгляньте малюнки. Що на них намальовано? Вам треба виготовити буряковий квас. Ту ж роль, щоб заквасити, закислити, як хліб у мультфільмі, може виконати і цукор. Який цукор ви виберете, щоб викликати процес бродіння: білий чи коричневий? Обговоріть це питання, дійдіть до згоди та обґрунтуйте свою відповідь.</p> <p><b>Перегляд відео «Як розпізнавати наукові</b></p>	<p>«Вчимо дітей розпізнавати наукові фейки та ламати стереотипи»</p> <p><a href="https://www.youtube.com/watch?v=uxR5Rq8PpjU">https://www.youtube.com/watch?v=uxR5Rq8PpjU</a></p>	

### фейки та ламати стереотипи»

- Що таке фейк?
- Чули ви слово стереотип? Як ви його розумієте?

### Групова робота: склад слова, складні слова, створення «формули» слів

**Важливо!** Учитель/ка говорить учням про те, що якщо змішати дві речовини, то утворюється третя – нова. Із декількох слів так само може утворитися нове слово, але для утворення нових слів є різні «формули». Минулого тижня з однією такою формулою учні вже познайомилися:

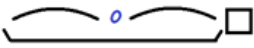
назва предмета + назва дії → 

- Прочитайте слова, випишіть те слово, яке відповідає даній формулі. Доведіть свою думку, визначивши частини слова. Підкресліть орфограму слабкої позиції. Як можна її перевірити? (За орфографічним словником.)

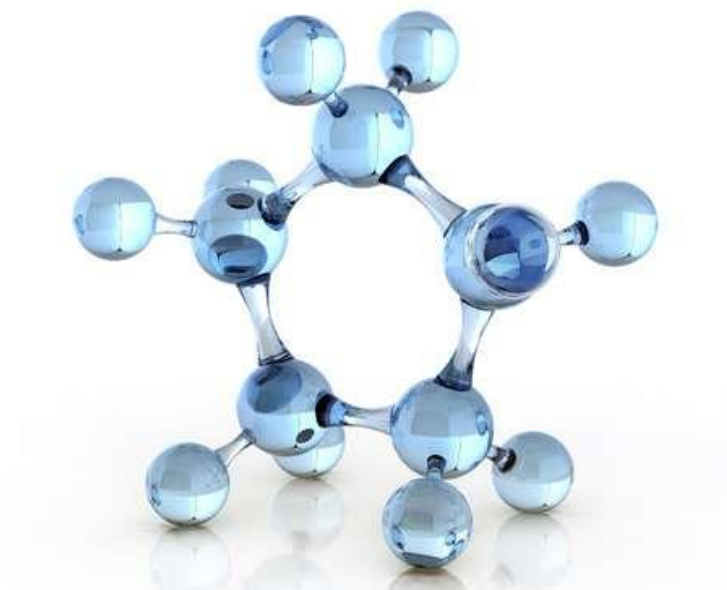
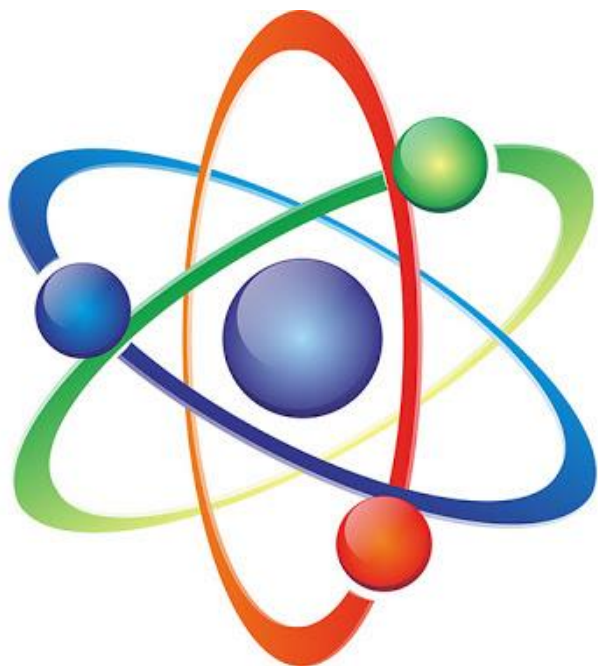
*Інформація, секундомір, електропоїзд, речовина, новобудова.*

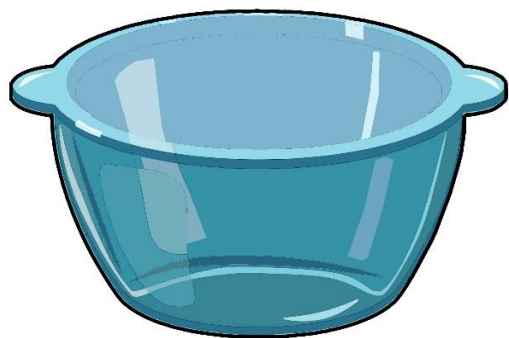
- Випишіть решту складних слів, які утворилися від поєднання кількох слів, створіть «формулу» для цих слів. У записаних словах знайдіть та підкресліть орфограми слабкої позиції. Як



			<p>можна їх перевірити? (За орфографічним словником.)</p> <p>назва ознаки + назва предмета → </p>	
5.		<p>Чи може казка чи історія бути хімічною?</p>	<p><b>Дискусія з використанням графічного організатора «Чи завжди хімічні процеси корисні і безпечні?» (Додаток 4)</b></p> <p><b>Робота в групах: написання «Хімічної історії» за картиною (Додаток 5). Перевірка орфограм (Кожна група отримує картину художниці Вікторії Кірдії)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Назвіть якомога більше слів-назв предметів, які по смислу можна поєднати зі словом хімічний (хімічна, хімічне). Чи є серед цих слова історія або казка? Чому?</li> <li>- Розгляньте картину Вікторії Кірдії, обговоріть у групі, що відбувається на картині.</li> <li>- Поміркуйте, чи може на картині відбуватися щось невидиме?</li> <li>- Поміркуйте, як картина може бути пов'язана із хімією, хімічними процесами.</li> <li>- Дайте зображеним на картині персонажам імена.</li> <li>- Напишіть «Хімічну історію» так, щоб була зав'язка, яка би передувала тому, що зображено на картині, потім придумайте кульмінацію і розв'язку. Придумайте назву.</li> <li>- У разі сумніву щодо написання якогось слова звертайтеся до орфографічного словника.</li> </ul>	







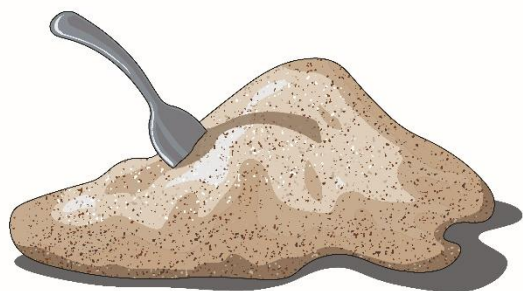
Кастрюля з чистою водою



Буряки



Білий цукор



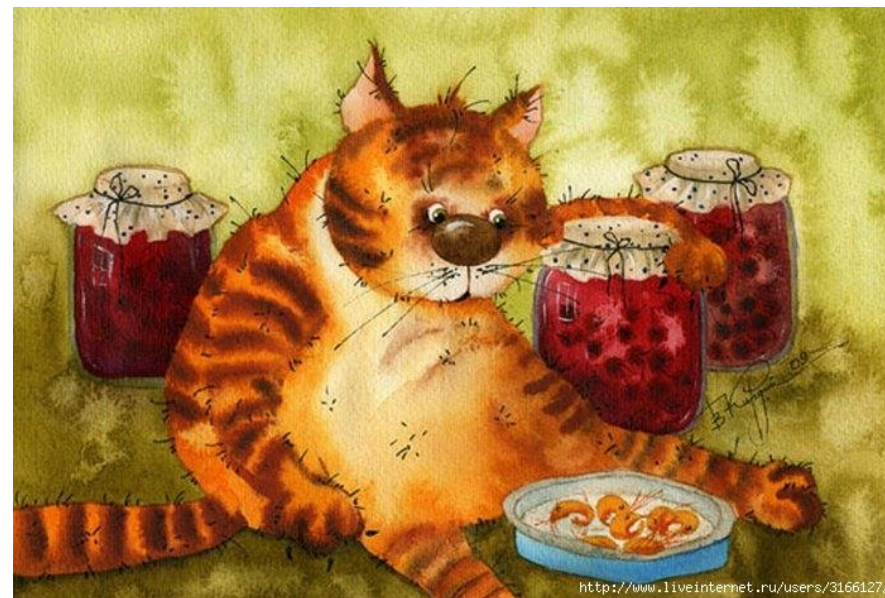
Коричневий цукор



Хімічні процеси завжди  
корисні і безпечні?



Додаток 5



*«Медійна програма в Україні» фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) і виконується міжнародною організацією Internews.*



*Виготовлення цього тижневого кейсу стало можливим завдяки підтримці американського народу, що була надана через проект USAID «Медійна програма в Україні», який виконується міжнародною організацією Internews. Зміст матеріалів є виключно відповідальністю авторської групи та необов'язково відображає точку зору USAID, уряду США та Internews.*